

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A drágaság.*

Forrás: *Az Újság*

Bp.

1915 VII. 17

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631.

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

A drágaság.

(A népélelmező bizottság ülése.)

— Hivatalos jelentés. —

A székesfőváros törvényhatósági bizottságának határozata alapján megalakított népélelmező bizottság pénteken délután félöt órakor *Bárczy István dr.* polgármester elnöklésével a központi városháza tanástermében ülést tartott.

Az ülésen a fővárosi államrendőrség képviselője előterjesztette jelentését azokról az észleletekről, melyeket a budapesti piacokra, vásárcsarnokokba és élelmiszerárusító nyílt helyekre állandóan kivezényelt s ott szolgálatot teljesítő rendőrök tettek működésük első hónapja alatt. A jelentés rámutat azokra az okokra is, melyek a rendőrség szerint a piaci árak áremelkedését maguk után vonják, különösen arra, hogy a termelőtől sok esetben csak harmadkézen át jut az áru a közönséghez.

Több hozzászólás után a rendőrség jelentését kiadták az illetékes ügyosztálynak, hogy a következő ülésre tegyen javaslatokat a rendőrség által észlelt bajok és hiányok orvoslására. Együttal föl-kérték az államrendőrség képviselőjét, hogy időről-időre a piaci észleletekről újabb jelentést terjesz-szenek a bizottság elé.

A közélelmezési ügyosztály vezetője ezután több intézkedésről tett jelentést a bizottságnak. Jelentette először is, hogy a főváros a marha-közvágóhidon új jéggyárat rendezett be, mely a mai napon megkezdette működését. A napi termelés 500 métermázsa s a jég ára, a jeget a jég-gyárban átvéve, métermázsanként 2 korona 20 fillér. (A jég hatósági ára nagyban métermázsan-ként tudvalevően 2 korona 50 fillérben van meg-állapítva.) Arról, hogy a jeget ebből a gyárból

a közönség miként szerezheti be, a lapok útján külön tájékoztatják a közönséget és átiratban az érdekelt ipartestületeket is. Ez a mostani be-rendezett új jéggyár kizárólag a közönségnek áll rendelkezésére.

Bejelentették továbbá a bizottságnak, hogy a községi élelmiszerüzem a jövő héttől fogva *élő baromfi* árusításával is fog foglalkozni. Mészá-rok és huskereskedők részéről több panasz merült föl a *hushagyó napnak* keddre és péntekre történt megállapítása miatt. A főváros szem-pontjából, kereskedelmi okokból helyesebbnek tartanak, ha a hushagyó napokat *hétfőre és csü-törtőkre* állapítanák meg és e napokon a hus-tilalmat az összes husokra mondanák ki, nehogy egyes husnemek árusításának tilalma megdrágítsa a nem tilalmazott husok árait. A tanács ez ügy-ben fölterjesztéssel fordul a belügyminisztériumhoz.

Foglalkozott ezután a bizottság pótlóan a *tejkérdéssel*, nevezetesen a különleges tejek ügyé-vel. (Pasztörizált, gyógy-, gyermek-, kóser-, Szé-kely-tej.) Többek hozzászólása után a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy e különleges tejtermékek ügyében a tanács a következőket rendeli el:

1. A rendes tehentejen kívül csak a következő különleges tejfajták hozhatók forgalom: a) pasztörizált tej, b) sajtanyagokban csökkentett tejek (ugynevezett gyógytejek). Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a közönséges aludttejre, a yoghurtra, kefirre, tejporra és kondenzált tejre.

2. Pasztörizált és gyógytejet a tanács további ren-delkezéséig csak a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövet-kezet és a Budapesti Általános Tejcsarnok r.-t. hozhat forgalomba. De erre egyéb vállalatok is kaphatnak en-gedélyt, ha a szükséges berendezéseket igazolják.

3. A forgalomba hozott pasztörizált és gyógytej együttes mennyisége naponként nem haladhatja túl az illető vállalatok által forgalomba hozott egész tejmennyi-ség 8%-át.

4. A pasztörizált tej zsirtartalma legalább 3.6% kell hogy legyen.

5. A pasztörizált és gyógytej csak lezárt palaczkok-ban hozható forgalomba és a palaczkokon kitüntetendő a tej különleges összetétele és az előállítás napja.

6. A pasztörizált tej legmagasabb ára literenként 48 fillér, a gyógyteje 60 fillér. Kimondja még a tanács, hogy a kósertej legmagasabb ára ugyanannyi, mint a rendes tejé.

Tudomásul vette a bizottság, hogy a tanács *külföldi husnak* megfelelő mennyiségben való be-hozatala iránt intézkedett. Az első szállítmány a legközelebbi napokban meg is érkezik. Minden napra egy-egy vagon hus fog érkezni, napi két vagon pedig egyelőre tartalékban marad, hogy a késő őszi és téli hónapokban álljon majd rendelkezésre. E külföldi hus árusítása az idevaló hus árusításától elkülönítve fog történni, még pedig a mészorosok útján is, föltéve hogy a főváros azokkal meg tud egyezni erre nézve, ellenkező esetben a főváros maga fogja árusítani ezt a hust. A tanács a tapasztalatokhoz képest fog intézkedni abban az irányban, vajjon ez a hus szabad vásárlás tárgya legyen-e, vagy pedig külön *huskártyák* kiadásával gondoskodják, hogy ehhez a hushoz elsősorban a kevésbé módos lakosság juthasson hozzá.

Behatóan tárgyalta a bizottság azt a *miniszter-elnöki leiratot, mely a magyar városok országos kongresszusának fölterjesztésére válaszul érkezett.* (A leiratot közgazdasági rovatunkban találja az olvasó. *A szerk.*)

A polgármester megállapította, hogy ez a leirat még nem szolgálhat válaszul arra a felterjesztésre, melylyel a főváros közgyűlése fordult a kormányhoz és a mely ugyancsak kérte a gabona maximális árának leszállítását, a fejenként és havonként való mennyiségnek felemelését, továbbá a főváros gabonabeszerezése veszteségaranciajának vállalását. De a városok kongresszusához érkezett leirat foly-tán most már a fővárosnak is számolnia kell azzal, hogy a kormány nem szállítja le a gabona maxi-

mális árát, nem emeli fel fejenként és havonként a gabonamennyiséget 10 kilóról 15-re és nem vállalja a főváros gabonabeszerezésének veszteségaranciáját. A főváros 250.000 métermázsa gabona beszerzéséről már intézkedett. A közgyűlés fejenként és havonként 15 kilóval számolva, a főváros összes lakossága számára az egész évre 1.800.000 métermázsa beszerzésére kért felhatalmazást a kormánytól. Ha most fejenként és havonként 10 kiló gabonával kell számolni, a mi 8 kiló lisztnek felel meg (s ez nagyjában talán elegendő, bár a hús-fogyasztás lehetőségének csökkenése a lisztműekkel való pótlást fokozottan tenné szükségessé), akkor a főváros egész évi szükséglete kereken körülbelül egy millió métermázsa. A fővárosnak feltétlenül ragaszkodnia kell, hogy e mennyiség beszerzésére a kormánytól a felhatalmazást megkapja, és máris kénytelen elhárítani magáról a felelősséget azért, ha e beszerzéssel járó veszteség rizikó a főváros pénzügyi egyensúlyát felborítaná. Mert természetes, hogy a mennyiben külföldi beözönlés folytán a gabona ára leszállana, a főváros is olcsóbban volna kénytelen árusítani azt a gabonát, melyet drágán szerzett meg. Itt tehát sok millió rizikó van szó. A polgármester mindenestre el fog járni a kormánytól, hogy a veszteség rizikót ne a fővárosnak kelljen vállalnia.

A belügyminisztérium jelenvolt képviselője egyrésztől hangsúlyozta, hogy a kormány amaz intézkedése, mely zár alá helyezte a gabonát, a városok s így a főváros érdekében is történt, másrésztől rámutatott arra, hogy a veszteség rizikó enyhítésére, illetőleg megosztására talán más módok is szolgálhatnak, mint csupán az, hogy a kormány vállalja el a garanciát, végül hangsúlyozta, hogy hiszen a főváros ellátását amúgy is kivételesen kezeli a kormány s e tekintetben még nincs kimondva az utolsó szó; a városok kongresszusához érkezett leirat csak egy alaprendelkezés, melynek alapján még egyéb intézkedések lehetségesek.

Több felszólalás után a polgármester abban foglalta össze a bizottság álláspontját, hogy a főváros mindenestre föntartja a közgyűlési határozat alapján a kormányhoz intézett fölterjesztését és kívánja, hogy a veszteségaranciát a kormány vállalja, ettől függetlenül pedig most már a fejenként és havonként való tizkilós alapon kéri a felhatalmazást a főváros gabonaszükségletének egész évre való beszerzésére, még pedig úgy, hogy gabonabeszerezésre a főváros területén másoknak jog ne adassék (szövetkezetek stb.),

és hogy a főváros területére nézve gabona-, liszt-kiviteli és beviteli tilalom rendeltessék el. A főváros ily értelemben legközelebbi közgyűlésén fog állást foglalni.

Végül az ujabban ismét fölmerült cukormizériákkal foglalkozott a bizottság. A tanács sürgős fölterjesztéssel fordul a kormányhoz, hogy a cukor maximális árának országos megállapításával segítsen e bajokon, még pedig úgy, hogy a maximális ár a fogyasztóközönség érdekének megfontolásával és már a legközelebbi új cukorkampányra kihatóan állapittassék meg.

Az ülés este nyolcz órákor ért véget.

*

A székesfőváros által a marhaközvágóhidon (IX., Soroksári-ut 58. sz.) berendezett hatósági jéggyár a mai napon megkezdte működését. A jéggyárban a jeget 13 kilogrammnyi és ennél nagyobb mennyiségben lehet vásárolni. Vásárolni szándékozók az intézőség pénztáránál reggel nyolcz órától esti hat óráig jelentkezhetnek, a hol készpénzfizetés mellett jégutalványt kapnak, melynek ellenében a jeget a jéggyárban azonnal átvehetik. Jégutalványokat egyszerre nagyobb mennyiségben is lehet vásárolni és a jégutalványokon megjelölt mennyiség napi részletekben hosszabb idő alatt is elvihető, a jégnek kiszolgáltatása a jéggyárban reggel hat órától este hat óráig szünet nélkül eszközöltetik. A jég ára a mennyiségre való tekintet nélkül kilónként 2.2 fillér.